

Dr Anna Kalinowska
Uniwersytet Warszawski Centrum Badań nad
Środowiskiem Przyrodniczym

Rola mediów w kształtowaniu świadomości ekologicznej

Konferencja realizowana jest w ramach projektu pn. „Region plocki, Kujaw i Ziemi Kutnowskiej regionem świadomych ekologicznie” finansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

MEDIA

(Wg. Kopaliński-Słownik wyrazów obcych)

Media- pochodzi od mediacja- pośredniczenie w sporze.

Media -liczba mnoga od medium-osoba podatna na sugestię i hipnozę, skłonna do somnambulizmu i zdolna do wywoływania duchów.

A także ośrodek przewodzący, przekaźnik, środki masowego przekazu jak RTV, prasa, kino (mass media)

Mediumizm- parapsychologia

Co jest dla nas źródłem wiedzy o świecie i środowisku- wszyscy jesteśmy podobni

Lata 70.XXw. USA (Murdoch 1981)

- * Telewizja dla-73%
- * Prasa dla 62%
- * Przyjaciele i znajomi dla 21%
- * Inne źródła dla 12%

Lata 10.XXI w. Polska (Burger 2005)

- * Przeciętny Polak – media dla 63%
- * Dla osób w średnim wieku 73% media
- * Inne źródła dla 20%

Różne funkcje mediów w kształtowaniu świadomości

- * Funkcja informacyjna- kontakt z reakcją mediów na bieżące wydarzenia
- * Funkcja edukacyjna - działania celowo pomyślane jako „kształcące” i edukacja mimowolna przez obserwowane przykłady
- * Funkcje rozrywkowe a przy okazji służące poznawaniu świata
- * Funkcje mediacyjne

Te różne funkcje (np..- informacyjna i edukacyjna) mogą jednak budować sprzeczny obraz świata

Co zrobić aby Media „chciały chcieć” zajmować się środowiskiem?

- ★ Szybkość przepływu, możliwość dotarcia praktycznie wszędzie daje masowym środkom przekazu siłę nagłaśniania problemów środowiska i kształtowanie społecznej akceptacji działań.
- ★ Jednak co zrobić by wolne media chciały podejmować te tematy?

Postawa dziennikarza

Nie interesowały mnie nigdy
rozważania w jakim stopniu jesteśmy
czwartą władzą. Nie możemy nikogo
karać, nikomu wydawać poleceń.
Jedyną naszą siłą może być, ale
niekoniecznie musi być- zdolność
inspirowania myśli i uczuć ludzkich
(*Stefan Bratkowski – 1995*)

Media- tuba ekspertów w ochronie środowiska

Media odgrywają podstawową rolę w utrwalaniu w społecznej świadomości opinii ekspertów oceniających ryzyko.

Konsekwencją tego dla polityków będzie to, że raport o odkryciu niebezpiecznych toksyn w niezabezpieczonym składowisku odpadów już rano trafi na pierwsze strony i do nagłówek gazet zmieniając plany polityków. Utrwalanie w publicznej opinii że przyroda jest zagrożona zmienia priorytety polityków. (Beck 1995)

Media- informacja czy sensacja?

Niestety, media często nie informują o ekologicznym problemie ale o „newsie”. W końcowym efekcie widownia ma dostarczone „igrzyska” zamiast informacji o samym zjawisku. Zostaje zaintrygowana zamiast się czegoś dowiedzieć. (Wilkins i Patterson 1990)

Nie tylko klęski i czarne proroctwa

Świat bywa też piękny

Wychowawcza rola Mediów to także:

- * Poznawanie przyrodniczego dziedzictwa narodowego
- * Rozwijanie dumy z polskiej różnorodności biologicznej i potrzeby jej ochrony
- * Kształtowanie kultury ekologicznej i dbałości o ład otoczenia
- * Rozwijanie własnej odpowiedzialności za stan środowiska „lokalnie i globalnie”

**Media mogą uświadomić, że
wychowanie patriotyczne to nie tylko
historia walk o wolność**

Media mogą kształtować wrażliwość patriotyczną inspirowana przyrodą

- * Filmy i reportaże przyrodnicze z miejsc „kultowych” dla Polaków jak Puszcza Białowieska
- * Artykuły o Polonii ukazujące tęsknotę za rodzimym krajobrazem
- * Promowanie ochrony krajobrazu historycznego np. w parkach krajobrazowych

Media mogą wspólnie prowadzić kampanie np. w obronie ładu przestrzennego.

Media mogą towarzyszyć imprezom ekologicznym jak najważniejszym uroczystościom państwowym

Na zakończenie-uprzejma prośba do Mediów

Dedykuję „Polską
Niezapominajkę”
wszystkim mediom z
Internetem włącznie-
przypominajcie, że z
przyrodą można się
spotkać nie tylko za
Waszym
pośrednictwem...

Mamy bowiem:

2010 Międzynarodowy Rok Różnorodności Biologicznej